

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

Työttömien osaamisen nostaminen ja työn jakaminen

SAK:n tiedotustilaisuus 11. helmikuuta

SAK:n esityksiä työllisyyden parantamiseksi

- Työttömien palvelujen tehostaminen erityisesti työttömyyden alkuvaiheessa
- Työttömien omavalintaisen työnhaun malli nopeuttamaan työllistymistä
- Palkkatuen käytön lisääminen erityisesti osatyökykyisten työllistämisessä
- Työttömyysturvan yksinkertaistaminen ja karenskien uudistaminen
- Irtisanottujen muutosturvan ja koulutusmahdollisuuksien parantaminen
- Maahanmuuttajien lupaprosessien kuntoon laittaminen
- Työhön tulevien maahanmuuttajien kielikoulutuksen lisääminen ja kotoutumiskoulutuksen laadun parantaminen
- Työn perässä liikkumisen tukeminen
- Varhaiskasvatusmaksujen tulorajojen nostaminen 500 eurolla.
- **Työttömien osaamisen nostaminen**
- **Työn jakamisen malli sovitellulla päivärahalta**

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

Työttömien osaamisen nostaminen

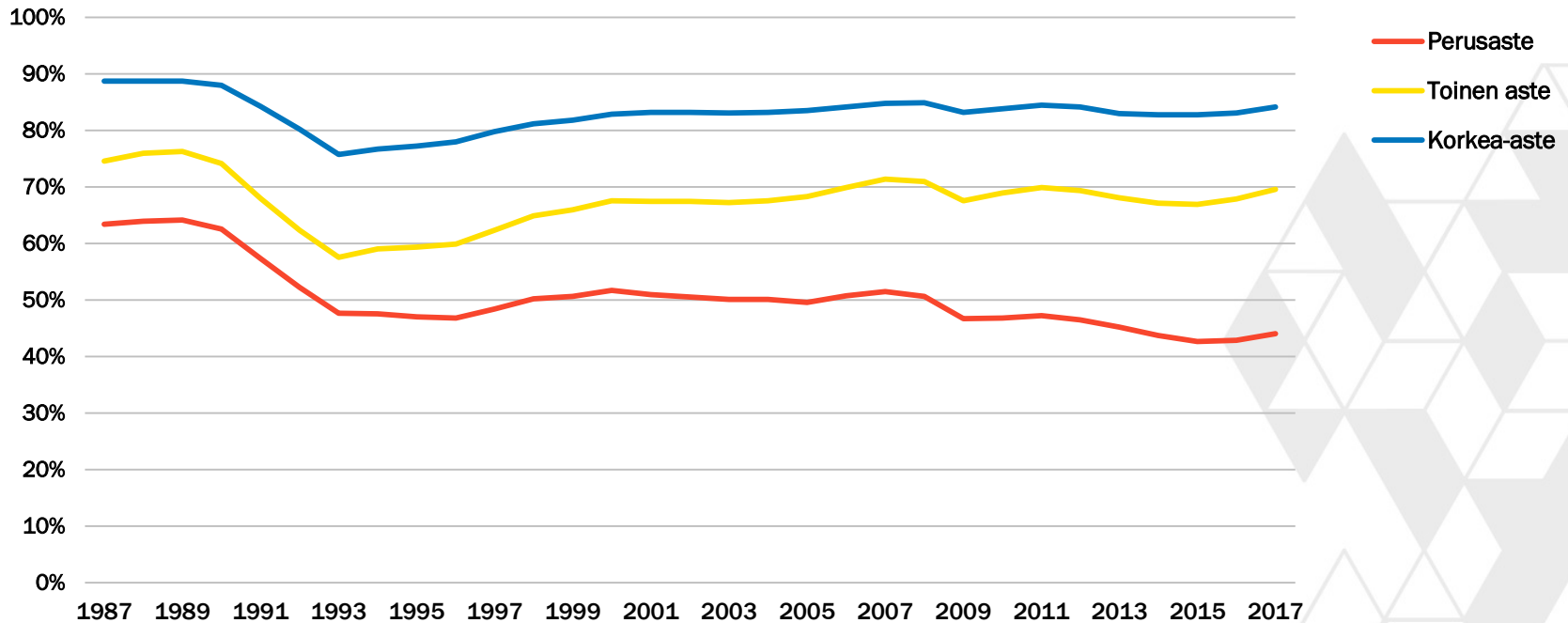
Kannustetaan työttömiä kehittämään osaamistaan

Työttömien osaamisen nostotoimet kannustavat vähän koulutettuja ja matalapalkka-alojen työttömiä kouluttautumaan.

1. Koulutustarjontaa lisätään ja kohdennetaan aiempaa tarkemmin.
2. Työttömät, joilla on matala koulutustaso tai vanhentunut osaaminen, ohjataan ensisijaisesti koulutukseen.
3. Työttömyysturvaa muutetaan niin, että se tukee heikommassa asemassa olevien koulutusta.

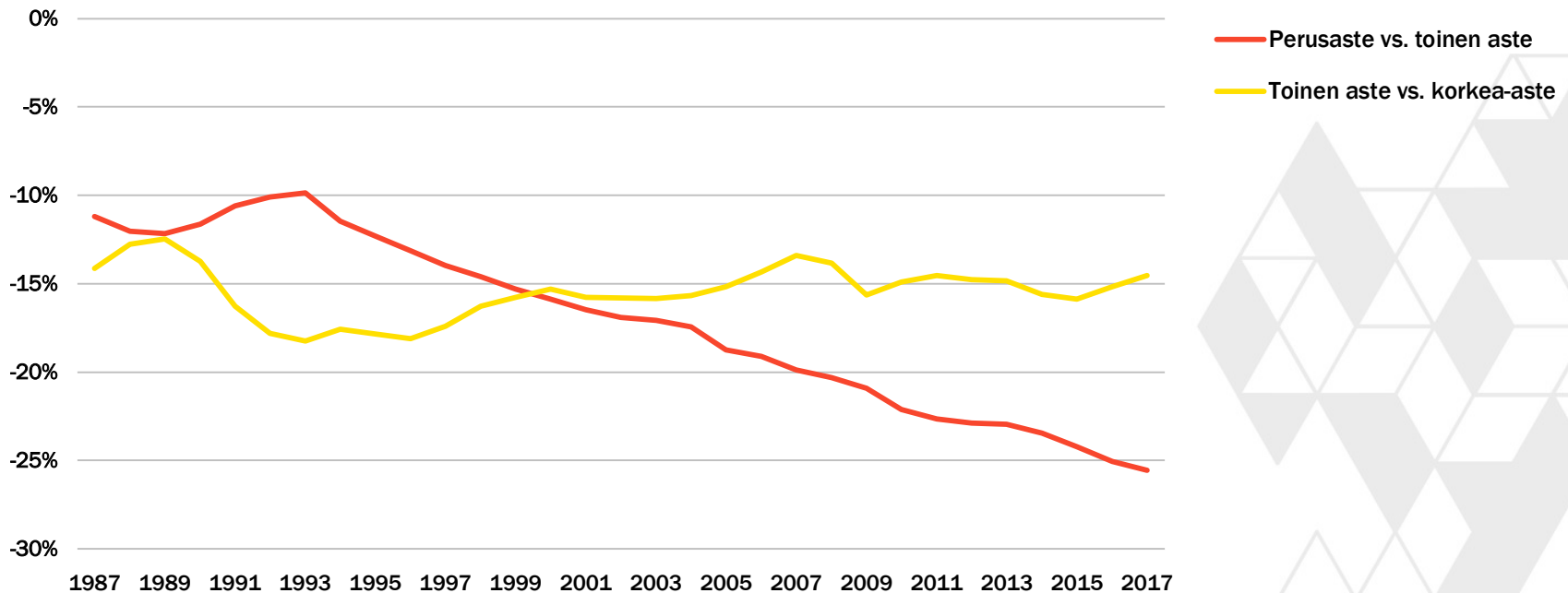
Työllisyysasteessa isot erot työntekijän koulutustaustan mukaan

Työllisyysaste koulutusasteen mukaan (18–64 v.)

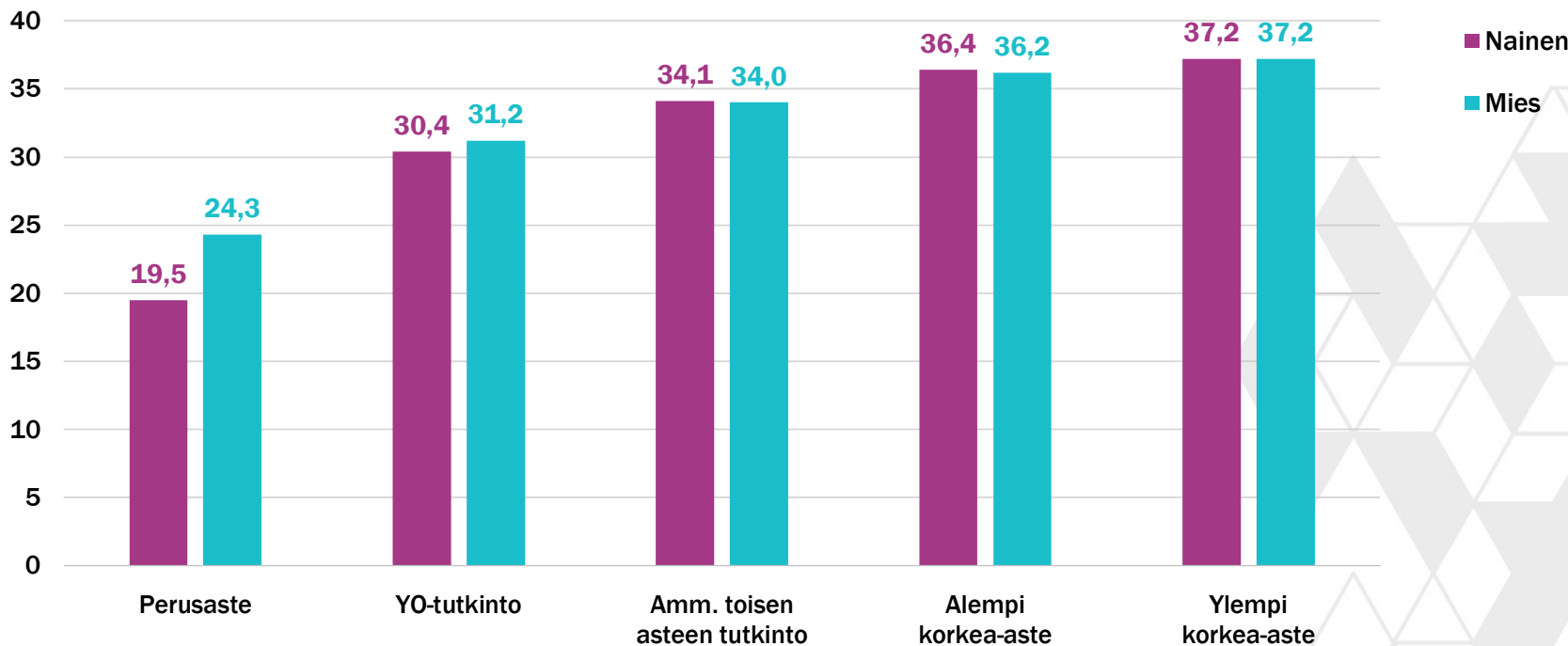
Perusasteen koulutuksen varassa olevien työllisyys eriytynyt muista

Työllisyysasteiden erojen kehitys (18–64 v.)

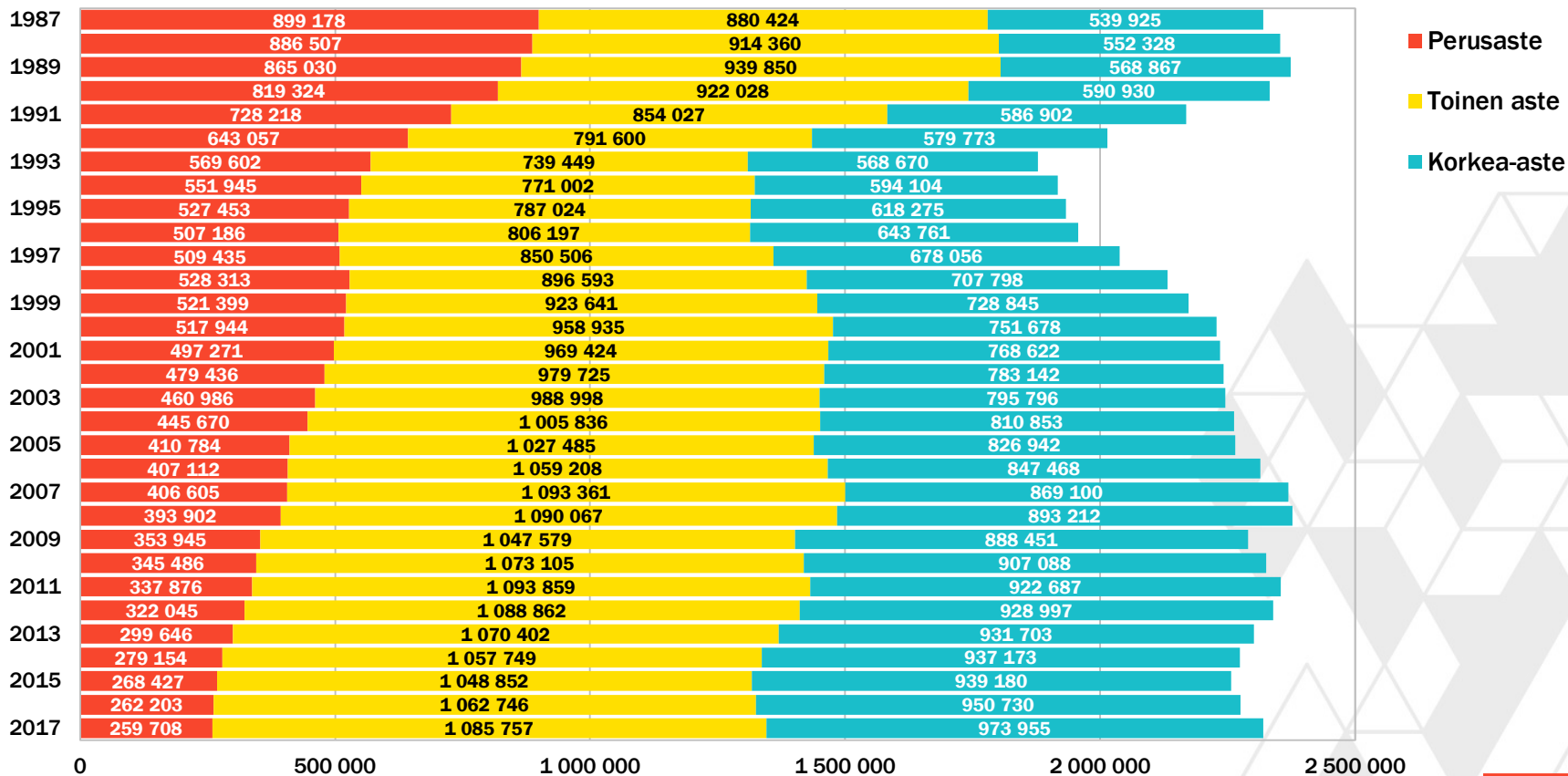
Elinaikaisten työvuosien odotearvot sukupuolen ja koulutustason mukaan 2018

Odotettu työuran pituus vuosissa

Perusasteen koulutuksen työpaikat häviämässä

Työpaikkojen muutos koulutusasteen mukaan 1987–2017

Nykytilanne:

Työttömyysturvalla opiskelun kaksi vaihtoehtoa

Työvoimakoulutus

- ▶ Tavoitteena usein suorittaa perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinto tai tutkinnon osa
- ▶ Lisäksi mahdollisuus jatko- ja täydennyskoulutukseen ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa
- ▶ TE-toimiston harkinnan mukaan
- ▶ Osallistujia vuosittain noin 50 000 (2018)

Omaehtoinen opiskelu vähintään 25-vuotiaille työttömille

- 1) Pidemmät opinnot TE-toimiston harkinnan mukaan, jos opinnot parantavat ammattitaitoa ja työllistymistä. Etuutta maksetaan enintään 24 kuukauden ajan.
 - Osallistujia vuosittain noin 50 000 (2018)
- 2) Enintään kuusi kuukautta kestävätkin opinnot voi aloittaa ilman TE-toimiston harkintaa, jos opinnot edistävät ammatillisia valmiuksia tai tukevat yritystoimintaa.

SAK:n esitys:

Osaamisen ja koulutustarpeen kartoitus työttömyyden alussa

- Työttömän osaaminen kartoitetaan heti työttömyyden alussa.
- Työtön ohjataan tarkoituksenmukaiseen koulutukseen:
 - **Ilman ammatillista tutkintoa olevat** ohjataan suorittamaan tutkinnon osaa tai tutkintoa, jota tarvittaessa edeltää oppimisvalmiuksia edistävä koulutus.
 - **Työttömät, joiden osaaminen on vanhentunut** ohjataan suorittamaan tutkinnon osaa tai tutkintoa tai muuta ammattitaitoa päivittävää kokonaisuutta.
 - **Lomautettuja** voidaan ohjata omaehtoiseihin opintoihin.

SAK:n esitys:

Lisätään koulutukseen osallistuvien työttömien määrää 25 000:lla

- Lisätään työttömyysetuudella opiskelevien määrää **25 000:lla** vuosittain.
- Tämä nostaisi työllisten määrää **2 500** henkilöllä, pidemmällä aikavälillä vielä enemmän.
- Työvoimakoulutuksen jälkeen noin 40 prosenttia työllistyy, rekrykoulutusten jälkeen jopa yli 70 prosenttia.
- Työllistymisen lisäksi runsaasti muita myönteisiä vaikutuksia, esimerkiksi syrjäytymisriski vähenee.
- Opiskelupaikkoja lisätään erityisesti työvoimakoulutukseen.
- Työvoimakoulutuksen lisärahoitustarve arviolta 20–30 miljoonaa euroa.

Työvoimakoulutus tehokas keino lisätä työllisyyttä

- Määrä pysynyt samana viime vuosina, aiemmin koulutukseen osallistui yli kaksinkertainen määrä.
- Kohdentuu pääsääntöisesti työvoimapula-aloille.
- Tukee jatkuvaa oppimista.
- Enemmistö osallistuvista on miehiä, mikä tasapainottaa sukupuolten välistä osallistumista koulutukseen.
- Työvoimakoulutus voidaan kohdentaa hyvin myös yli 50-vuotiaille.
- Lähes kolmannes osallistujista maahanmuuttajia.

Keinoja lisätä ja tehostaa koulutustarjontaa

- Lisätään myös tutkinnon osia **lyhyempien koulutusten** tarjontaa.
 - koulutuksen kesto esimerkiksi 1–3 kuukautta
 - tavoitteena muun muassa työttömän oman alan ammattitaidon päivittäminen
- Luodaan malli **avoimesta ammattiopistosta**, jossa työtön voi opiskella omaehtoisesti lyhyitä opintokokonaisuuksia.

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

Työttömyysturvan kehittäminen

Nykytilanne:

Työttömyysturvan korotusosa

- Työttömyysturvaa voidaan maksaa korotettuna työllistymistä edistävän palvelun ajalta enintään 200 päivältä.
 - Koskee muun muassa työvoimakoulutusta ja omaehtoisia opintoja.
 - Palvelusta on sovittava TE-toimiston kanssa ja työllistymissuunnitelmassa.
- **Ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha** korotetulla ansio-osalla
 - Yhteensä 55 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta.
 - Taitekohdan ylimenevältä osalta 25 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta (vuonna 2020 työttömyyttä edeltävän kuukausipalkan taitekohta 3 198 euroa).
 - Työttömyyspäivärahan vastaavat prosentit ilman korotusta 45 ja 20.
- **Peruspäivärahan ja työmarkkinatuen** korotusosa
 - Kaikille samansuuruinen.
 - 4,79 euroa/pv eli noin 103 euroa/kk vuonna 2020.
- Palveluiden ajalta maksetaan myös **kulukorvausta** 9 euroa/pv.
 - 18 euroa/pv, jos esimerkiksi palvelu järjestetään työssäkäyntialueen ulkopuolella.
 - Kulukorvausta ei makseta omaehtoisista opinnoista.

SAK:n esitys:

Kaikille sama euromääräinen korotusosa

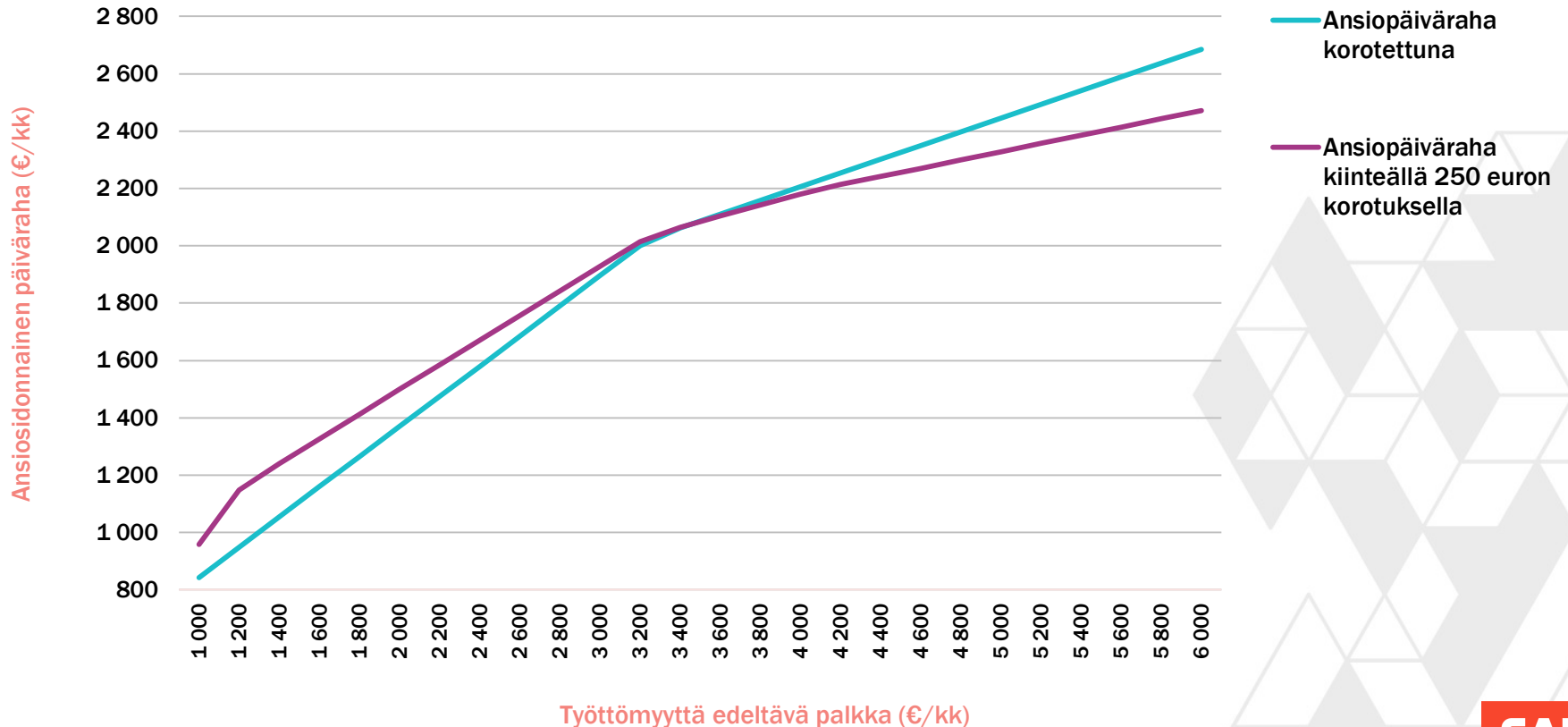
- **Kaikille samansuuruinen korotusosa 250 euroa kuukaudessa**
 - Edellytyksenä nykytilan mukaisesti palveluihin osallistuminen.
 - Maksetaan enintään 200 päivältä.
- Muutoksen rahoitus ansiosidonnaisella työttömyyspäivärahalla
 - Lisätään toinen taitekohta
 - työttömyyttä edeltävä kuukausipalkka on esimerkiksi noin 4 200 euroa
 - Alennetaan uuden taitekohdan jälkeistä ansio-osaa
 - esimerkiksi 20 prosentista 15 prosenttiin
 - Etuusmeno alenisi hieman staattisesti, mutta kouluttautumisen lisääntyminen huomioiden esitys olisi lähes kustannusneutraali.
- Vaikutukset toimeentuloon
 - Matalammilla tuloilla työttömyyspäiväraha säilyy ennallaan ja palveluihin osallistuvan työttömän korotusosa nousee nykyisestä.
 - Korkeammilla tuloilla ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha pienenee – myös palveluihin osallistumisen ajalta.

Ansiopäiväraha ilman korotusta vuonna 2020 ja SAK:n esityksessä

11.2.2020

Ansiopäiväraha korotuksella vuonna 2020 ja SAK:n esityksessä

11.2.2020

Korotusosan nosto myös peruspäivärahan ja työmarkkinatuen saajille

- Peruspäivärahan ja työmarkkinatuen korotusosan nosto nykyisestä 103 eurosta 250 euroon.
 - Kustannusarvio noin 40 miljoonaa euroa.
- Muutoksen rahoitus
 - Valtio kustantaa korotuksen esimerkiksi perustamalla määräaikaisen ohjelman työttömien koulutustason nostamiseksi.

Muutoksen vaikutukset työttömyysturvaan

Kuukausipalkka 2 000 euroa

Nykytilanne

- Ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha:
1 261 euroa/kk
- Työttömyyspäiväraha korotetulla ansio-osalla (119 euroa/kk):
1 380 euroa/kk

SAK:n esityksen esimerkki

- Ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha:
1 261 euroa/kk
- Työttömyyspäiväraha korotusosalla (250 euroa/kk):
1 511 euroa/kk
- Erotus nykytilanteeseen verrattuna:
+131 euroa/kk

Muutoksen vaikutukset työttömyysturvaan

Kuukausipalkka 4 300 euroa

Nykytilanne

- Ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha: **2 022 euroa/kk**
- Työttömyyspäiväraha korotetulla ansio-osalla (293 euroa/kk): **2 315 euroa/kk**

SAK:n esityksen esimerkki

- Ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha: **2 018 euroa/kk**
- Erotus nykytilanteeseen verrattuna: **-4 euroa/kk**
- Työttömyyspäiväraha korotusosalla (250 euroa/kk): **2 268 euroa/kk**
- Erotus nykytilanteeseen verrattuna: **-47 euroa/kk**

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

Työn jakaminen

Työn jakamisen aikaisempia malleja

- Työn jakaminen onnistuu enää vuorotteluvapaan turvin.
- Vuorotteluvapaan käyttäjämäärät vähentyneet rajusti ehtojen heikentämisen seurauksena: aiemmin yli 20 000 vuodessa, vuonna 2018 enää noin 6 000.
- Aiemman osa-aikalisän käyttäjiä oli enimmillään yli 12 000 vuodessa. Järjestelmä lakkautettiin vuonna 2013.
- Vuorotteluvapaan sekä entisen osa-aikalisän on todettu parantaneen sijaisten työllisyyttä.
- Vapaata tai työn keventämistä ovat hyödyntäneet erityisesti ikääntyneet.
- Osa-aikatyön tekemisen mahdollisuuksia kaivataan erityisesti osatyökykyisille.

SAK:n esitys:

Uusi mahdollisuus työn jakamiseen

- Vuorotteluvapaan ehtojen heikentyminen sekä osa-aikalisän poistuminen ovat luoneet tarpeen uudelle mallille.
- Otetaan käyttöön **uusi mahdollisuus työn jakamiseen**.
 1. Kokoaikatyössä olevalle oikeus osa-aikaistaa työtään määräaikaisesti.
 - Kesto 6–12 kuukautta
 - Työaikaa lyhennetään esimerkiksi 40–60 prosenttiin kokoaikatyöstä
 2. Työnantajan on palkattava työtön työnhakija vähintään osa-aikaiseen työhön.
 3. Molemmille työntekijöille maksetaan osa-aikatyön palkkaa sekä työttömyyspäivärahaa soviteltuna.
- Arvioitu työllisten lisäys **noin 5 000 henkilöä vuodessa**.
- Tukee erityisesti ikääntyvien työssä jaksamista ja jatkamista.
- Lisää osatyökykyisten työmahdollisuuksia.

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

Yhteenveto

Näin SAK:n toimet edistävät työttömien asemaa ja työllisyyttä

- Heikoimmin koulutettujen osaaminen ja työllistymisen mahdollisuudet paranevat.
 - Arvio koulutukseen osallistujien määrän kasvusta **25 000**
 - Arvio työllisyysvaikutuksista **+2 500**
- Matalammilla päivärahoilla koulutuksen aikainen etuus paranee selkeästi nykyiseen verrattuna.
- Koulutuksen kasautuminen lievenee.
- Työttömyysturva selkeytyy.
- Työn muutokseen voidaan vastata joustavasti koulutustoimilla.
- Työtä jakamalla ikääntyvien työssä jaksaminen ja jatkaminen paranee ja työttömien osa-aikainen työllistyminen helpottuu.
 - Arvio työllisyysvaikutuksista **+5 000**